

Izhaja:
vsako sredo popoldne
in soboto zjutraj.
Stane za celo leto 15 L.
• pol leta 8 L.
• četrt leta 4 L.
Za inozemstvo celo
leto 35 L.
Na naročila brez do-
poslane naročnine se
ne moremo ozirati.
Odgovorni urednik:
Poldo Kemperle.

GORIŠKA STRAŽA

Št. 81

V Gorici, v soboto 10. oktobra 1925.

Leto VIII.

Nelrankirana pisma se
ne sprejemajo. Oglasi
se računajo po dogo-
voru in se plačajo v na-
prel. List izdaja kon-
sorcij
«GORIŠKE STRAŽE»
Tisk Zadruga tiskarne
v Gorici, Riva Piazzat-
ta št. 18.
Uprava in uredništvo:
ulica Mameli št. 5,
- (prej Scuole). -

Beseda o zajcih.

Zajec spada med divjačino. Na sebi pa nima nič divjega, temveč je zelo plaha in krotka živalica. Nikoli se ni še slišalo, da bi bil zajec izvršil kakšen napad. Še malih otrok se boji in beži pred njimi, kolikor ga nesejo noge. Zato spada zajec med naše ljubljence in težko najdeš slikano knjigo za otroke brez njegove podobe.

Dvomimo pa, da je zajec tako priljubljena stvarca samo radi svoje plahosti in krotkosti. V stvari bo najbrže precej hinavščine. Zajca čislajo odrasli bolj radi okusnega mesa kakor radi označenih pohlevnih lastnosti. Malčkom govorijo o ljubeznivih zajčkih, sami pa imajo pri tem pregrešne in pohlepne želje. Dobro pripravljen zajec je nekaj zelo vabljivega in povzroča okusna zajčja večerja — seveda ne samo radi zajca — navadno veselo in ugodno razpoloženje. Radi tega imajo ubogi zajci mnogo srditih sovražnikov. Dan za dnem romajo ravno v sedanjih časih cele trume razboritih lovcev v naše šume, doline in dobrave, kjer je zlati, svinobodni dom te prikupne živalce in ji strežejo po življenju. Oborožijo se kakor da gredo na divje, mesarsko klanje in v pomoč si vzamejo še cele tolpe lajajočih spremeljivalcev. Kaj čuda, če mora potem ubogi zajček žrtvovati svoje mlado življenje? In kako se postavljajo in bahajo ti gostobesedni »jagri«, ko se vračajo s svojim plenom iz lovišč proti domu? In kakšna je njihova zadivljenost, ko pri belu z pogrnjenih mizah zalivajo ravno zajčjo paro s pristno kapljico? Pa molčimo o vsem tem! Tragične zgodbe ljubkih živalic, ki skačejo po naših nižavah in brdih, so nam vsem dobro znane. Zato o tem ne bomo dalje razpravljali. Pomuditi se hočemo rajši še nekoliko pri drugovrstnih zajcih, ki tudi niso neznan naša javnosti. Ti sicer ne skačejo po dolih in gričih, naši »jagri« so proti njim bolj ozirljivi in našim sladkosnednežem ne nudijo nikakih dobrot, kljub temu igrajo v našem javnem življenju precejšnjo vlogo. So to naši »politični zajci«. Kdo je politični zajec? Opredeliti ta pojem točno in jasno, je nekoliko težko. V kolikor poznamo našo politično zgodovino, se ne spominjamo, da bi bili kje čitali izrazito označbo omenjenega bitja. Tudi mi se nočemo spuščati v suhoprane, strokovne opredelitve, temveč bomo poskušali podati samo bistvene poteze tega čudnega stvarca.

Politični zajec ne spada med divjačino, temveč trdi, da spada med razumna bitja. Ta njegova razumnost je pa zelo dvomljive vrednosti. V nasprotju s celokupnostjo mu ta »razumnost« narekuje, da je v javnem življenju plah in bojazljiv, da zataji vsa načela, kadar te prija njegovemu koristolovstvu, da je brez značajnosti in močnatosti ter se ne sramuje navesti lastnih rojakov, ko se bore za najsvetlejšo ravnice. Pri tem svojem delu ni odkrit, temveč se rad skriva kakor zajec po goščavah in varnih zatočiščih. Kadar mu pride na sled, zbegava in skuša prikriti svoja pota.

Največjo poplavo teh političnih zajcev je doživela naša dežela, ko se je pred prilično dvema letoma razgrnil preko nje val slovenskega fašizma. Našim političnim lovčev se je pa posrečilo, da so po — sicer

trudapolnem in opasnem — lovu pregnali iz naše pokrajine ta nepridiprav zaod. Sedaj tiči sicer še tu pa tam v kakem grmu kakšen tak prikrit politični zajec in skuša zabrisati sledove za seboj, toda s

Kaj se godi po svetu?

Malokdaj v zgodovini je visoka politika tako lovila samo sebe za rep kot v teh sedmih povojnih letih. Zmagovalci in premaganci, vsi so enako potrebni miru, vsi bi že radi odložili puške in začeli rajše graditi, kar je vojna razbila. Pa kaj, ko je mozeg današnjega človeštva tako prešinjen kapitalizma, imperializma, nacionalizma in kolikor še ima ta Belcebub imcn. Države pošiljajo mesec za mesecem svoje politike na sestanke za razorožitev in varnostne pogodbe. Ti može se pa pogovarjajo kot skregani sosedje čez plot in si nočejo še podati desnice v znamenje miru in sprave. Za vsako besedo, ki jo pri pogajanjih izustijo se skriva še nekaj drugega, posebnega, kar so že prej doma v tihih vladnih sobanah stuhtali po naročilu tistih, ki imajo denar in moč. V svet torej lepe besede o človečanstvu in svetovnem miru, pri tajnih pogajanjih pa: Dam, če daš.

Volja tisočglavih množic.

Črka je mrtva, duh je, ki oživlja. Ta stavek bi morali napisati na stene razkošnih posvetovalnic, koder kujejo državniki njim primeren mir. Duh, ki oživlja je pa duh in volja vsega sveta, ki se hoče izkupati izpod vojnih ruševin. Res je, da odločajo pri snovanju meddržavne politike največ gospodarski vidiki. Toda duševnost, razpoloženje ljudskih množic je tudi velikanska sila, ki potegne večkrat križ čez gospodarske račune diplomatov.

Duševnost teh množic se je kljub neprestanemu hujskanju narodnostnih prenapetežev dokaj preokrenila. Po 28. juniju 1918., dnevu podpisa versajske mirovne pogodbe, je še »tiger« Klemanso smatral Nemce za narod brez človeških čustev, za ljudstvo, ki se ga je treba bati kot steklega psa. In Klemansoju je prišel cel tabbor francoskih nacionalistov. Angleški pomorščaki so se zaklinjali prežeti divjega sovraštva do Nemcev, da ne bodo nikdar prepeljali v svojih ladjah enega Nemca čez morje. Nemci so pa klicali Boga na maščevanje nad Angleži in Francozi: ko je Hitler ščuval na boj proti Francozom, mu je ploskala na glavnem berlinskem trgu nepregledna množica. Po dnevih krvne osvete je prišlo strezčenje. Ljudstva hočejo naj se državniki iskreno dogovorijo med seboj, kako bi se človeštvo umirilo. Zato moramo vsa mirovna zborovanja, čeprav niso bila doslej iz naznačenih vzrokov še plodna, pozdraviti kot poskus, da pride med ljudi kraljestvo ljubezni in bratstva.

Dvoje teorij.

Zborovanja Društva narodov, oziroma držav, v Zenevi so končala brez pravih uspehov. Ministri in politiki so se razšli, ne da bi kolikaj izpolnili upe, ki jih je vanje stavila naivna javnost.

ponosno samozavestjo lahko zapišemo, da se je ta divjad med nami že tako razredčila, da so že opustili lov nanjo najbolj razgreti politični lovci.

Očividno je naše grmičevje preveč bodeče in so naša zelišča preraskava. Zajci pa rabijo za svoj obstanek, lahko veste, sladke travice, mehak lub in slabe lovce.

Troje prašanj je zahtevalo resitve. Razorožitev vseh držav: v istem hipu, ko je bilo to na dnevnem redu so Angleži in Amerikanci spustili v morje svoje največje bojne velikane. Armade vseh držav pa so imele take vojaške vajc, kot še nikdar po vojni. Sama dobra znamenja, kako resnično se je mislil svet »razorožiti«.

Obvezo razorožitve v meddržavnih sporih: ni pa na vsem božjem svetu nobene države, ki bi lahko sedla med sodnike, ne da bi ji obtoženec lahko zalučal v obraz najtežjih zločinov proti občestvu ljubezni in bratstva vseh narodov. Volk je hotel ovcu soditi pravdo.

Tretje prašanje, najbolj poglavito, pa je zasadiło nagrobni kamen na grob ženevskega zborovanja. To je že tisočkrat opisovana jamstvena pogodba ali garancijski pakt. Vse države, ki so poslale svoje ljudi v Zenevo, razen Angležev, so bile za to, naj se sklene splošna taka pogodba, ki bo jamčila vsaki članici Društva narodov nedotakljivost njene sedanje posesti. Francozom bi to strašno prav prišlo, ker jim tiči strah pred nemško osveto na Renu zelo globoko v kosteh. Zdej je razumljivo, čemu taka muja, da bi tudi nemška država vstopila kot ud v Društvo narodov.

Te francoske številke pa niso nič kaj prida spadale v angleške račune. Zakaj, bomo kmalu videli. V sled tega je vstal na zborovanju Čemberlen, angleški zunanji minister, in dejal, da ni nič s francosko teorijo o splošni jamstveni pogodbi: njemu se zdi bolj prav, če se vsaka država sama zmeni s svojim mejašem. Ko se bodo vse države pomenile, se bodo ti domenki sesteli in smatrali kot splošna pogodba. Prefrigani Anglež je že dobro vedel, da boljše kaže Angliji, če se nič ne zavezuje. Prav spretno je dal tudi spisati v list »Journal de Genève« (Zenevski dnevnik), ki velja tudi kot glasilo Društva narodov, članke pod naslovom »Latinski in anglosaksonski duh«. Tu dokazuje, da je angleški način dosti boljši od latinskega, ki hoče v navalu čustev skleniti kar nekaj splošnega.

To mnenje je tudi prodrlo. Zborovanja v Zenevi so zaključili. Prvdno so si rekli »Zbogom«, je bilo še sklenjeno, naj se najprej začne postajanja z Nemčijo. 5. oktobra so prišli zunanji ministri Anglije, Francije, Nemčije, Belgije, Češke, Poliske in zastopniki Italije v južno švicarsko mestec Locarno, da pregovore Nemce, naj podpišejo zapadno in vzhodno varnostno in jamstveno pogodbo.

Čemberlen in Čičerin igrata šah.

Niso se še ministri dobro razgledali po slikovitem mestecu, že se razširi vest, da je Čičerin, boljševski zunanji minister, v Varšavi, Berlinu in da se vozi že proti Locarnu. Vse ugiba, kaj spet namera-

va doseči rdeči lisjak. To nam bo takoj jasno, če ponovimo v par stavkih velik šahovski dvoboj med Angleško in rusko diplomacijo.

Jedro angleške moči je v njenih kolonijah. Posebno azijske so za Angleže vir bogastva. Toda prav tukaj imajo tudi Rusi svoje želje. Sovjetski diplomatje so sklenili prijateljske in trgovske zveze skoro z vsemi azijskimi državami. Med kolonialna ljudstva pa so vrgli geslo o samoodločbi in svobodi vseh narodov. Angležem gori že streha nad glavo. S to potezo je odgovoril Čičerin na angleško prizadevanje, da se ustvari protiboljševiški blok. Ko je skušala Anglija Rusijo gospodarsko osamiti, je Čičerin na velikonočni pondeljek 1. 1921. razgrnil pred Angleži nemško-rusko trgovinsko zvezo. Angleži so bili v strahu, da se bodo Nemci postavili na rusko stran. Zato so pritiskali na svoje prijatelje Francoze, naj ne vpijejo toliko radi Rena ter naj prepuste svoje zaveznike Čehe in Poljake njih usodi. Francozi pa niso zlabka tega dovolili, ker so s pomočjo Češke in Poliske tiščali Nemčijo v kleščah, da ni mogla nič šariti doli ob Renu. Nazadnje so se le morali Francozi udati angleškemu željam, naj se sklene z Nemčijo le »renska« pogodba pod zelo ugodnimi pogoji za Nemce samo, da jih iztržejo iz ruskih rok. Zato se je Čičerin takoj pojavil v Varšavi, glavnem poljskem mestu, in začel sklepiti s Poljaki pogodbo.

Vsi diplomatski pogovori se v jedru sučejo le okrog prašanja ali bo Nemčija šla z Rusijo in se tako okrepljena nekega dne strahovito maščevala nad Angleži in Francozi, ali pa bo šla z zapadno Evropo in bo Anglija tako prisilila Rusijo, svojega najbolj nevarnega tekmeca v Aziji, da se umakne.

Jeziček na tehtnici.

Tako so Nemci v Locarnu po srečnem naključju postali nekak jeziček na tehtnici. Kamor se bodo nagnili, tista stranka bo v pramoči. Francozi zahtevajo, da bi rešili svojo kožo, naj se zapadna t. j. renska varnostna pogodba podpiše istčasno z vzhodno t. j. s poljsko in češko. Dr. Stresemann, nemški zunanji minister pa noče na to uho nič slišati. Posebno še, ker dobiva od nemške nacionalne stranke grozilna pisma, naj nikakor ne sklene varnostne pogodbe, če hoče zdrav in živ iz Locarna. Najbrže bo obveljala zahteva Nemčije, ki bo istčasno zadovoljila tudi Angleže.

Od šahovskega dvoboja med Angleži in Rusi pa ne bo človeštvo nič imelo razen vzgleda, kako so znali prebrisanji diplomatje voditi za nos cel svet.

Prav gotovo pa je, da svetu ne bo prinesel miru ne ruski komunist, ne angleški kapitalist, marveč želja in volja ljudskih množic, ki je silnejša kot vse papirne pogodbe.

Za mir med narodi.

Letos smo prav bogati na raznih sejah in zborovanjih za razorožitev, za varnostne pogodbe, za mir in varnost mej. Državniki so izprevideli, da ne doli moč le na balonutih in polnih blagajnah, temveč tudi na mirnem in prijateljskem »žitju« s sosedji: človeštvo je utrujeno in skuša v miru graditi svojo blaginjo. Toda pri ustvarjanju srečneše družbe so šibki in majhni narodi večno v strahu, da jim bodo vrata v srečni dom miru in blagostanja za-

pahnili s težkimi zapahi. In ta strah, če bo uresničen, se bo izprevergel v gnjev in srd do močnih.

Prav ta razvoj doživljamo te dni, ko se je zborovanje »Društva narodov« v Ženevi zaključilo in se zbirajo zunanji ministri evropskih držav v Locarnu na nove sestanke. Vsi državniki nosijo na ustih lepe besede o splošnem miru med narodi. Ni pa pri teh velikih kovarjih miumenda nobenega, ki bi ta »mir« mogel in hotel postaviti na trdne temelje, ki bi se lotil perečega praskanja narodnih manjšin. To prašanje tli kljub lepo pisanim varnostnim pogodbam vedno močnejše in le majhna sapica bo spet razpihala te iskricke v plamen.

Rimski »Il Popolo« objavlja v svoji 201. številki zanimive misli o tem prašanju. Danes kaže politični zemljevid Evrope čez 30 milijonov narodnih manjšin. Če odstotke smo škanadinavske države, nima nobena država v Evropi manj kot 2 odstotka narodnih manjšin. Poljska jih ima celo čez 35%, Češka skoro 40%, evropska Turčija, tvorba velike antante, jih ima par kar več kot 50%. Narodnostno enotna je še skoraj najbolj Italija. V splošnem pa že prvi pogled na zemljevid pove, da gre do čestokrat državnih meja preko živih narodnih teles. Wilsonov nauk o samoodločbi narodov je ostal le lep nauk za zanamce.

Tako je sedanje stanje. In kdo bi tajil, da so n. pr. Nemci na Češkem, Ukrajinci na Poljskem, koroški Slovenci, alžalski Nemci itd. vzrok, da se samo govori o varnostni pogodbi, podpisuje pa se danes v Ženevi, jutri v Locarnu, pojutranjem pa že morda nikjer več.

Star slovenski rek pravi »kri ni voda«. O tem priča tudi zgodovina.

Da ni vstal v Piemontu Mazzini in za njim Garibaldi, ki je zalteval ujedinenje vseh Italijanov, bi danes ne štel Italije med velesile; Rusija je iztrgala iz turškega jarma po krvi sorodne Slované na Balkanu. Takih vzgledov je cela vrsta. Ta narodnostni ali plemenski nagon je kljub današnji politiki, ki meri le na varne dobrine, še vedno živ pri vseh ljudstvih. Na političnih sestankih se kroji zemlja ne oziraje se na prebivalstvo; kakor da bi bilo to slednje le nekaka pritiklina, ki je ni treba vzeti v poštev. Ta način je vir novih sporov in nesreč.

Vsa preteklost je dokazala, da je narodnostno načelo, vez krvi s krvjo, duše z dušo, trajnejša vez kot slučajne skupne politične ali gospodarske koristi. Zgorajšnji odstotki pa pravijo, da je slednje edino merilo za medsebojno razmerje držav do držav, naroda do soseda. Nazor o suverenosti države, da nima država razen iz sebe nobenih obvez, odklanja n. pr. vmeščavanje nemške države v češke razmere v prid svojim soplemenjakom. Velike države skušajo danes varnostno pogodbo spremeniti v jamstveno pogodbo, ki naj jim zagotovi sedanjo posest. Za onih 30 milijonov narodnih manjšin naj se torej nihče ne zmeni?

Okrog 15. oktobra se bo otvorilo v Ženevi zborovanje evropskih narodnih manjšin. To je že znak, da prihaja spoznanje, kako važno poglavje v razpravi o varnostni pogodbi je ravno prašanje narodnih manjšin. Le nekoliko pretiranega nacionalizma se mora Evropa otresti pa bo to prašanje pošteno in pravično rešeno. Ko bo to rešeno, bodo vzdani trije vogelni kamni za novo Evropo, za mir med narodi.

Sobranje »Zbora svečenikov sv. Pavla«

bo v četrtek, dne 15. okt. ob 10. uri v knezo-nadškofjski palači. Preč. sobratje ste vlijudno naproseni, da se sobranja vdeležite!

Starosta.

Evharistične pesmi.

V kratkem izidejo evharistične pesmi za mešan zbor našega priljubljenega skladatelja g. Vinka Opozarjamo nanje že danes.

Poštnemu ravnateljstvu!

Na pošti v Prvačini je uradnica, ki silno malo skrbi za to, da so ljudje pravilno in točno postreženi. Slišijo se od raznih strani opravilne pritožbe, posebno od onih, ki morajo do pošte hoditi celo uro. Ljudje tožijo, da morajo včasih uradnico dolgo čakati, ker je ali na stanovanju ali pa je sploh ni v vas. Tako pride n. pr. oseba iz Zalog ali Gradišča na dan ponedeljka v Prvačino na pošto in mora po hlevno oditi, ker gospodična ni doma, ampak pride šele popoldne ob 3. v urad. Kdor rabi pošto pred poldnem, čakaj, tudi če se ti mudi! In to večinoma vsak ponedeljek! Nič nas ne zanima, če hodi gospodična vsako nedeljo v Gorico. Prosimo pa jo, naj pride drugi dan ob uradni uri v službo, ne šele popoldne iz Gorice in ob 3. v urad! In še nekaj! »Goriška Straža« od srede navadno gre v Trst in od tam šele v petek popoldne ali celo v soboto k nam. Ako smejo dobiti »Stražo« v Kobaružu že v četrtek, čemu je ne dobito isti dan v Prvačino, ki je oddaljena od Gorice samo 12 km? In vsak dan vozi iz Gorice k nam 9 (reci in piši devet) vlakov. Napravite red!

P r i z a d e t i.

Rdeči strah v Berlinu.

Vse evropsko časopisje zadnje čase zelo ugiba, čemu se sprhaja boljševiški diplomat Čičerin po zapadni Evropi. Posebno radi bi vedeli Angleži in Francozi o čem sta se pomenkovala Čičerin in Hindenburg v Berlinu. O jesenskem listju gotovo ne.

»Mali Mussolini«.

Tako pravijo angleškemu notranjemu ministru Joynsonu Hicksu. Ta bi rad na vsak način stopil komunistom na prste. Toda svobodo ljubne angleške postavbe, ki jamčijo vsakemu državljanu svobodo besede in širjenja vseh nauk, ne dajejo ministru še te pravice. Zdjaj je pa minister le stuhlat zakon, ki določa kazni za vse tiste, ki skušajo spremeniti ustavo revolucionarnim potom.

Zob za zob.

Umor fašistovskega podtajnika Luporinija v Florenci je izzval celo

vrsto krvavih dejanj. V različnih mestih je bilo pretepenih več različnih opozicionalcev. V Rimu so so pretepli nekega gospoda, ker je bral v kavarni opozicionalno glasilo »Mondo«. V ponedeljek so skušali vdreti v uredništva protivladnih listov, a je policija to preprečila. Zato so pa neznani junaki razbili prostore zmernih socialistov v Rimu. Več opozicionalnih listov je tudi dobilo prvo posvarilo. Močna sapa je začela pihati.

»Vinarska zveza«

sporoča ponovno, da se je preselila v ul. Formica št. 1. tik Korna, ter ima tam svojo zalogo vina.

Večkrat poprašujejo gostilničarji in drugi, kje bi dobili naša prava pristna domača vina. Prilika se Vam nudi, ako le hočete: pridete lahko vsak čas in pokusite vino pri »Vinarski zvezi« ter si izberite po svojem okusu. Kupite za poskus le par hektolitrov. Gotovi bodite, da boste vedno pošteno postreženi. Dobro blago se samo hvali, le poskusiti je treba.

Točenje novega vina.

Mestni magistrat sporoča, da je točenje novega vina dovoljeno od 24. t. m. dalje. Prestopki proti tej določbi bodo postavno kaznovani.

Lepi načrti.

Po španski zmagi nad Rifanci so prašali španskega diktatorja Primo de Rivero o njegovih političnih načrtih. On je odvrnil, da bo njegova diktatura trajala še pet let predno bo vse izpeljal, kar se je namenil. Ko bo vse končano bosta s kraljem še šla na obiske v Ameriko, potem se bo pa umaknil iz političnega življenja.

Konec štrajkov.

Veliki fašistovski svet je med drugimi preuredbami tudi sklenil, da veljal od zdaj naprej vsaka stavka za težek zločin. Če bo hotelo delavstvo do svojih pravic, se bo moralo pritožiti na sindikat, kjer bodo sedeli po večini le snoparji.

Rusija brez vere.

Sovjetska vlada si je postavila za svojo sveto nalogo, da izruje iz srca svojih pravovernih vse sledove krščanske vere. Koga podučevati v verskih resnicah znači zločin proti boljševizmu. V teh žalostnih razmerah, brez verskega in dušnega življenja, se pa še predstavniki pravoslavja med sabo pripravajo. Na tretjem koncilu pravoslavne Cerkve v Moskvi je nastal razkol med pristaši patriarha Tihona in med »živvo« Cerkvijo, ki je dete komunističnega napuha. Slednji dolžijo Tihonove pristaše, da so protidržavni. Uboga slovanska Rusija, kam so jo zapeljali židovski brezverci!

DNEVNE VESTI.

† Dr. Ivan Šusteršič.

V sredo 7. t. m. ob 10. uri zvečer je umrl v Ljubljani bivši voditelj Slov. ljudske stranke in nekdanji kranjski deželni glavar dr. Ivan Šusteršič. Z njim leže v grob ena najizrazitejših in najkrepkejših političnih osebnosti, kar smo jih imeli Slovenci. Od leta 1896., ko je bil prvič izvoljen v avstrijski državni zbor do prevrata je igral odločilno vlogo v Slov. ljudski stranki, katero je s svojo dosledno, previdno in širokopotezno politiko vodil od zmage do zmage. Dr. Šusteršič je bil izredno spreten politik in si je znal s svojo premišljeno taktiko priboriti tudi v dunajskem parlamentu ugledno, vodilno mesto. Marsikdo se gotovo še spominja časov, ko je dr. Šusteršič z drjem Kramarem vodil tako imenovano »Slovansko unijo«

in s svojim nastopom povzročil Nemcem marsikako neprijetno uro. Tragična usoda njegove politike je bila, da je bil preveč zaverovan v obstoj Avstrije. To njegovo nagone je zapečatilo njegovo politično kariero in sedaj, ko lega v hladni grob, je njegov politični sloves že skoro docela zatemnel. Kljub temu pa moramo s hvaležnostjo priznati, da si je dr. Šusteršič priboril za slovensko ljudstvo nevernljivih zaslug in da je v veliki meri njegovo delo, če se lahko postavljamo mi Slovenci s svojo zdravo in razvito politično organizacijo. Pokoj njegovi duši, slava njegovemu delu.

Poroka.

Dne 3. t. m. se je poročila v Trbižu g. Valerija Zuljan iz Kozane z gospodom Micelli Avgustom, železničarjem iz Škrbine na Krasu.

Testament naših očetov.

Trojne ljubezni smo žejni. Trojne kot vere, upanja, ljubezni. Zdi se, da smo mi, povojni rod, zabili na ljubezen do rodne grude; ni več srce naše navezano s slehernim utripom na domačo hišo in družino. Tujstvo nam je danes ljubše, kot izba in ognjišče prve mladosti. Radi lagodnosti in udobja, dobička in časti se izneveri še ta ali oni tudi rodu svojemu, preizkušenemu kot zlato v ognju trpljenja in bolesti.

Vse troje se vrti danes pred očmi kot kinematografski film. »Mladost kmečko dekletje se udinja mestu; zabilo je radi begotnega veselja na kmečki dom in dišeče njive.« Fant še večeraj z nageljnom in rožmarinom sredi vasi, se danes poslavlja, ker zahteva Amerika njegovo mladost silo. »Zvonovi na fari nam še za velikonoč ne donijo več tako lepo kot nekoč ob vsakdanji avemariji. Danes smo že zavrgli te blagoslovljene glasove.

Tako pozablja današnji rod na testament, ki so ga zanj spisali očestje s srčno krvjo. Pozablja nanj misleč, da ni več za nove čase in nove potrebe.

Pred dnevi sem bral v časopisu (»Slovenec« št. 225.) testament priprostelega koroškega Slovenca. Komaj tretje leto teče odkar je bil napisan. Omenja najprej zgodovino svoje rodbine; priprosto je spisana, a okorno roko je vodila ljubezen do treh svetinj. Tako-le se bere:

»Povod temu, da sem se namenil, spisati zgodovino naše rodbine, je v prvi vrsti ta, da bi naši nasledniki vedeli ceniti in v časti imeti po svojih prednikih njim zročeno posest, ker je ta vsa po malem skup spravljena, kakor so pač razmere dopustile. Za nakup potreben denar je ves z rokami pridelal in 5 rodov ga je držalo vkup ali po možnosti pomnoževalo.

Skozi vseh pet rodov je bila družina, akoravno ne bogata, pa vendar vselej poštena, ugledna in spoštovana. Najsibodi naslednik kdorsibodi, vedno imej pred očmi zapovedi: »Spuščaj očeta in mater, da boš dolgo živel in Ti dobro pojde na zemlji.« Koliko jih je, kateri so imeli bogate in lepe domove, pa so jih napravili, koliko pa takih, kateri so imeli veliko denarja in tudi niso skrbeli, da bi pridobili sebi in svojim potomcem lastno streho in je ni-

majo. Tukaj pa si tesar kupi od pri-sluzka zemljišče, si postavi z lastno roko in pomočjo sosesčine dom, svoj dom. To je bil Ivan Turk. Franc, moj dragi oče, je bil hrom in je moral hoditi na beroljah; časi so bili hudi zasluzka nič; a on je držal vkup, kar je dobil po svojih prednikih, in izročil isto nezmanjšano in brez dolga meni. Ali nam radi tega ne bo naš dom svet in dragocen!

Posnemajmo torej svoje prednike, bodimo pridni in štedljivi in Bog bo naš trud blagoslovil, kakor je blagoslovil delo naših prednikov.

Oni pa niso nam zapustili samo svojega doma, zapustili so nam tudi svojo vero in svoje narodno prepričanje. Zopet si vzemimo za zgled očeta Franca. Hodil je po bergljah in bil je tudi že star; ali nikoli ni opustil svojih krščanskih dolžnosti; vsako veliko noč je opravil svojo spoved in v nedeljah, ko ni mogel v cerkev, je opravil svojo pobožnost doma, posebno ko so se tako lepo slišali zvonovi z Zihpolj.

In narod! Naši predniki so bili Slovenci. Ostanimo tudi mi njih nasledniki! Naj pridejo še tako hudi časi, a nobeden iz naše hiše in našega rodu ne zataji svojega naroda.

Spomnite se, koliko sem jaz postal. Obetali so mi nasprotniki razne ugodnosti, čast in marsikaj; rajši sem trpel in bil preganjan; gnali so me radi tega od doma in družine orožniki in bil sem interniran v Litzelhofu pri Špitalu na Zgornjem Koroškem. Dalje, koliko sem pretrpel in kako mi je krvavelo srce po glasovanju, to ste že videli v moji otroci sami; ostal pa sem stanovit, zato ker nočem izdati sebe, Vas in svojih prednikov. In še nekaj! Varujte tudi svoje poštenje! Pet rodov je bilo na hiši, od teh pa niti eden član ni bil nikoli radi kakega nepoštenega dejanja kaznovan ali tožen, in upam, da tudi ne bo.

To naj bi bil uvod, obenem pa tudi izročilo, katero Vam zapuščam jaz in moji predniki; Vas pa prosim, da si ga vzamete k srcu in ga izvršujete, kakor smo ga do sih dobili.

V skušnjavi pa sezite po teh bukvicah in si izročilo pokličite v spomin in jo boste dobro prestali.

In danes smo bolj kot katerikoli dan prej v skušnjavi; bolj kot kdaj prej potrebni, da razgrnemo testament naših očetov, ki pričinja »Ljubljani zemljo, dom in rod...« R. B.

Kaj je novega na deželi?

Podgora.

Podgora je s svojimi tovarnami postala že nekako industrijsko goriško predmestje. Pa tudi po običajih in razmerah je že daleč preko vaških razmer. Zal, da le po slabih. Nekaj vsakonedeljskega, da ne vsakdanjega, je postalo plesanje. Dekleta že itak v tednu vsa v tovarniškem prahu gredo še v nedeljo v Bregantovo dvorano v zatohle prostore kvarit pljuča. Kajpada goriški muzikanti, ki prirejajo »bale« se smejejo Podgorcem in Štrandrežanom, ko nesejo domov po 1000, 2000 lir in še več, ki so jih izmolzli plesalcem. Pa ne le to. Pri teh plesih, ki jih menda g. komisar noče ali ne zna omejiti, so pretepi poleg fox-trotov in polk tudi na programu. Preteklo nedeljo je pa dolnji konec Podgore doživel spet vojne čase. Okrog Bregantove dvorane je sredi plesa in pehanja začelo pokati kar križem. Ko so se pari raztekli so našli v mlaki krvi 23 letnega Leopolda Kumarja s prestreljeno lobanjo. Bajc se je ustrelil ker ni hotela »njegovca« z njim plesati. Uvod k temu pa so bile popoldne številne artilerije vsled pretepa na »barjarjih«.

Zadnji čas je da vzame g. komisar veliko metlo v roke in pomete vse »muzikante« in tiste, ki prirejajo naše ljudstvo ugonabljače nlese! Vsi pošteni Podgorci si to iskreno želijo, da ne bo veljala ravno podgorska občina za eno najbolj razvpitih.

Standrež.

(Vprizoritev »Divjega lovca«.) V povojnem času se je, in posebno sedaj, razvilo na naših podeželskih odrih jako živahno življenje. Vprizarjajo se lepe in težke drame, kakršne so se pred vojno redko vprizarjale. Dokaz, da postaja naše ljudstvo zrelejše. Tekmujejo posamezni odri med seboj, kateri pride težeje in večje delo in noben oder noče zaostati. Tako so tudi štandrežki domači igralci hoteli pokazati, kaj zmore navdušenje in smisel za pravo prosvetno stvar in izbrali so to pot narodni igrokaz »Divji lovec«. Igra se je pri nas na Goriškem igrala že pred vojno in po vojni tudi nekod, v Štrandrežu pa prvič v nedeljo. Ne bodemo pisali obširne in podrobne kritike, ampak v kratkih potezah označimo vrline in hibe proizvajanja. Celotno, da rečem že vnaprej, je uspela dobro in so s tem uspehom lahko zadovoljni. Zeleti pa bi bilo, da bi se pevske točke v igri bolj pele in ne smatralo to kot le mimogrede. Dekliški zbori so bili še čedni in tudi mešani v III. dej. v krčmi »Jaz pa pojdem na Hrvaško« itd. Ako niso vsi igralci pevci ali sploh pevajoči, naj se primaknejo kot statisti pravi pevci in stvar pojde boljše. Prizori s streljanjem bi morali biti bolj učinkujoči, posebno ob sklepu v IV. dejanju, ko streljajo na divjega lovca, bi moralo kar zagmeti, če ne na odru pa za odrom; tako pa je prasinilo kot bi vrabca streljal. Burni prizori, poboji, pretepi se morajo s preračunano histrojtjo vršiti, da napravijo efekt. To o celoti.

Poglejmo si na kratko posamezne osebe.

Majda (Danica Kuzminova) jo bila dobra. Na mestih je igrala prav dobro, posebno tam, ko je tožila o zgubljeni sreči in domu, se je tako omilila kot bi bilo to res. Naj nam še večkrat pokaže svojo spretnost. Njen Janez je bil na splošno tudi dober, ampak premalo gorenjski. »Rihtar« nam je ugajal, dobro ga je znal pogoditi g. Doljak posebno ona scena, ko znoji je bila uprav drastična. Samo škoda, da maska ni bila originalnejša. Taki gotovo niso bili gorenjski župani pred 100 leti. Da so pogodili, ko so dali ulogo vaškega revčka Tončka pripripostemu domačinu Pavlinu, nam je spri-

čeval viharen aplavz in odobravanje vsakokrat, ko se je pojavil. Dobro se je odrezal in maska mu je pristojala. Ne bi pričakovali, da zmore pripripost človek tako podati to precej težko vlogo. Družina Zavadlav je dala kar 4 igralce oz. igralke, ki se bodo še vedno spolnjevali. Pastirček jo je dobro urezal. Zenske uloge Anice in Rozze so bile tudi v rokah dobrih igralok. Tudi druge vloge, Ježa, Kovača, Gabra itd. so bile dovolj dobro izpeljane.

Zagrinjalo je bilo kakor povsodi vedno nadležna ovira. Ni se hotelo dobro zapirati. Premori predolgi. Začetka nismo mogli pričakati. Pri tako veliki drami bi pevske točke, ki so bile sicer dobro zapete, lahko odpadle; ampak pozna se, da pevci ne prihajajo redno vsi k vajam, zato tudi ono kolebanje v taktu.

Sklepam želeč priveditelim naj jim sedanjji uspeh dá podneta za bodoče delo.

Straža.

Dne 23. t. m. se je poročil v naši domači cerkvi g. Metod Tušar, podpredsednik našega društva, z agilno članico Francko Lahajnarjevo. Vrlemu paru naše iskrene čestitke na novi življenski poti!

Idrija pri Bači.

Tukajšnje prosvetno društvo bo vprizorilo v nedeljo dne 11. oktobra ob 3. uri popoldne v prostorih g. Ignaca Kovačiča Štokovo šaloigro v dveh dejanjih »Trije ptički«. Na sporedu so deklamacije in petje, prosta zabava in šaljiva pošta. K obilni vdeležbi vabi vljudno odbor.

Novice s Pivke.

Smrt poštenjaka.

Dne 24. septembra smo pokopali v Velikem Otoku 66-letnega Janeza Vadnov, posestnika na št. 18. Osem dni preje so ga zabodli tatje na njegovem vrtu, odkoder jih je odganjal, ker so hodili sadje pobirat. Dasi je bil drugi dan prepeljan v Trst in v bolnišnici operiran, je podlegel ranam. Imel je črevesje črez in črez preluknjano od bajoneta. Storilcev niso dobili, ker so odšli takoj drugi dan preč. Pokojni je bil možat, vsestransko uporabljev človek, plemenitega srca, vedno na uslugo vsakemu v sili in potrebi. Bil je tudi cerkveni ključar in odbornik kmečke hranilnice. Kot neka posebnost je, da so mu trije otroci umrli nesrečne smrti. 9-letni Štefan je utonil v Pivki l. 1899., 22-letni Jakob je izvršil l. 1922. samomor v hipni blaznosti, 33-letni Janez pa je umrl l. 1923. v gozdu zadušen od klade. Slednjič je še sam umrl nasilne smrti. Pokoj njegovii blagi duši!

Visok obisk.

Dne 25. septembra smo imeli v Postojni odlične goste. Pripeljala sta se iz Trsta eminentca kardinal Maffi in tržaški škof dr. Fogar s svojim spremstvom. Obiskali so jamo, kjer so jih sprejeli vsi zastopniki tukajšnjih oblasti. Po obisku jame so se odlični gostje nekoliko pomudili pri g. dekanu v Postojni, nakar so se odpeljali proti Trstu. Kardinal Maffi je silno prijazna osebnost, domač v besedi in kretnji in naredi zelo ljubeznjiv utis na človeka.

Slaba letina.

Letošnja žetev je tako slabo izpadla, da stari ljudje ne pomnijo še tako slabe. Neprestan dež spomladi in poleti in pa črvi so uničili skoraj vse poljske pridelke. Kmečko ljudstvo, ki ga že itak tarejo huda davčna bremena, gleda s skrbnim očesom v prihodnost. Želimo samo to, da bi se občinski komisarii zavzeli za ljudstvo in mu pomagali na kakršenkoli način, da se letos prehrani in ne zabrede v stiske in dolgove vsled slabe letine.

Koritnica.

Na Koritnici je neka ženska oseba, ki se je od drugod priselila, prepovedala domačinom žvižgati, kašljati in kihati. Na Grahovem je neki priseljenec napadel domačina z orožjem, k sreči ni bilo hudega. Priseljenci naj bi se od domačinov navadili domačih navad!

Idrijske novice.

Igro »Janko in Metka«

Igro »Janko in Metka« je šolska mladina prav dobro izvedla. Režija, katero je imel g. Rudi Kogej, je bila izborna. Scenerija, posebno ognjišče v prvi sliki in medenjački hramec v tretji sliki, nas je prav veselo presenetila. Ogenj na ognjišču je bil tako naraven, da je vzbujal pri marsikom resne skrbi. Igralci so bili po večini prav dobri, mimika dobra; le očeta in včasih mater smo bolj težko razumeli, ker sta bila premalo razložna. Posebno moramo pohvaliti korene druge slike, prikaz angeljev varihov, ki je bil res krasen. Igra je še dolgo po igri donelo po ušesih. Želeli bi, da bi bila tako lepa prireditev imela enako lep gmoten us-

peh, saj je bil čisti dobiček namenjen revnim šolarjem.

Rimski romarji

so imeli 23. pr. meseca zahvalno sv. mašo za srečno in prijetno potovanje. Lepo je prepeval romarski kvartet.

Tudi mi smo veseli z njimi, da je vseh devet idrijskih svetoletnih romarjev srečno prispelo nazaj domov, polni lepih spominov na vsele urice, ki so jih preživeli v Rimu, Neapolju, Pompejih, na Vezuvalu in v Loretu.

Predavanje

o svetoletnem romanju se bo vršilo prihodnji ponedeljek, dne 12. t. m. ob pol 9. uri zvečer v prostorih Kat. delav. družbe. Kazale se bodo slike s skioptikonom. Člani so že danes vabljeni k temu zanimivemu predavanju, kjer bodo lahko občudovali krasoto in veličino večnega mesta.

Okrajna gasilna zveza

je poizvedela, da so plačevalce zavarovalne družbe do 30. junija 1923. od prejete zavarovalnine po 2% deželi in 2% državi. Od 1. julija 1923. dalje pa se je razširil na naše pokrajine zakon, po katerem plačajo zavarovalne družbe 18% samo državi. Tolko v vednost gasilnim društvom.

GOSPODARSTVO.

Spored

za splošno pregledovanje bikov, namenjenih za javno spuščanje v tolminkem govodorejskem okrožju.

Vsi biki, ki se uporabljajo za javno spuščanje, so podvrženi po določenih izvršilnega ukaza s zakona z dne 5. julija 1908 št. 392, splošnemu pregledovanju.

Bikorejci, ki želijo dobiti za enega ali več bikov dovoljenje za spuščanje, morajo predložiti živinorejski komisiji pri furlanski pokrajinski upravi v Vidmu (Commissione Zootechnica Friulana presso l'Amministrazione Provinciale del Friuli) z dvema lirama kolekovano prošnjo, v kateri morajo navesti, da želijo pregledovanje na domu ali pa, da so pripravljani prignati svoje bike v spodaj navedene kraje. V prvem slučaju morajo priložiti prošnji za vsakega bika po 30 lir, v drugem slučaju je pregledovanje brezplačno.

Komisija bo pregledovala bike v sledečih krajih in dnevih:

27. oktobra.

Podbrdo ob 9. uri pri cerkvi, Hudajužna ob 10. uri pred gostilno Kemperle; Koritnica ob 11. uri pred gostilno Močnik; Grahovo ob 11.30 uri pred šolo; Kneža ob 14. uri pri cerkvi; Podmelec ob 15. uri pri cerkvi; Ljubin ob 16. uri pred mlekarno; Poljubin ob 17. uri pri Kocjanu.

28. oktobra.

Pečine ob 9. uri pri cerkvi; Ponikve ob 10. uri pred mlekarno; Slap ob 11.30 uri pri gostilni Vogrič; Idrija na Bači ob 12. uri pri cerkvi; Sv. Lucija ob 14. uri pred županstvom; Volčec ob 15. uri pred gostilno Podreka; Zatoľmin ob 16. uri pred mlekarno.

29. oktobra.

Tolmin ob 8. uri pri spuščevalnici žrebeev; Dolje ob 8.30 uri, pred mlekarno; Gabrije ob 9. uri pred mlekarno; Volarje ob 9.30 uri pred mlekarno; Kamno ob 10. uri pred mlekarno; Libušnje ob 11. uri pri cerkvi; Smast ob 12. uri pred gostilno Marušič za Smast in Ladra; Drežnica ob 14. uri pred Tomažinom; Livek ob 16. uri pri Simonu Hrastu; Idersko ob 17. uri pred županstvom.

30. oktobra.

Log ob 9. uri pred gostilno M. Černuta v Srednjem Logu; Soča ob 10. uri pri Flajsu; Koritnica ob 11. uri pred mlekarno za Kal in Koritnico; Čezsoča ob 11.30 uri pred županstvom, Bovec ob 14. uri na trgu; Žaga ob 14.30 uri pred Žagarjem; Srpencia ob 15. uri na dvorišču g.

Logarja; Trnovo ob 15.30 uri pred županstvom; Kobarid ob 16. uri pri Fedrigu.

31. oktobra.

Bregin ob 9. uri pred Lazarjevo gostilno; Sedlo ob 10. uri pred šolo; Borjana ob 10.30 uri pred mlekarno; Potoki ob 11. uri pri napajališču; Kred ob 11.30 uri pri napajališču; Staroselo ob 14. uri pred mlekarno; Sužid ob 14.30 pri Starjarju; Svino ob 15. uri pred mlekarno.

Da se pospeši v planinskem govodorejskem okrožju ustanovitev javnih spuščevalnic bikov, se priredijo o priliki splošnega pregledovanja bikov, namenjenih za javno spuščanje za posamezne občine ali skupine občin razstave bikov in junčkov belanske pasme v zgoraj navedenih dnevih in krajih.

Tekmovanja obsegajo dve vrsti plemenjakov: Junčki od 6. do 12. mesecev. Biki od 12. mesecev naprej.

Priglasitve sprejemajo okrajni živinozdravniki in urad za kmetijski potovalni pouk v Tolminu do 20. oktobra 1925.

Za presojanje in obdarovanje živali veljajo pravila, ki jih je potrdila furlanska živinorejska komisija. Priznajo se darila v denarju, svetinje in diplome. Posamezna darila bodo znašala največ 400 lir. Svetinje in diplome so pridržane za najboljše živali.

Polovica darila se izplača takoj pri obdarovanju, druga polovica pa prve dni maja meseca 1926. Darila se priznajo samo za vredne plemenjake, ki so jih lastniki prignali v kraje, navedene v razglasu.

Živali presoja komisija, ki jo predvideva pravilnik zakona z dne 5. julija 1908, št. 392; njena razsodba je nepreklicna.

Bikorejem je na voljo dano, da priženejo svoje bike na zbirališča, ki so jim najbolj prikladna.

Biki, ki se priženejo na zbirališča, so podvrženi obstoječim predpisom živinozdravstvenega reda; lastniki so odgovorni za poškodovanja, ki bi jih utegnili povzročiti njih biki.

Važno za vinogradnike!

Oskrbništvo posestev bar. Teuffenbach-a v Vipolžah naznanja, da je uredilo popoln obrat za žganje kuhinjskega od najnižjih do najvišjih stopinj alkohola. Še 25. sept. se sprejema vsaka množina zdravih tropin od 10 q naprej pod jako ugodnimi pogoji. Tostvarne priglasitve se lahko podajajo v oskrbn. pisarni v Vipolžah od 9. ure predp. do poldneva, kjer se dobe tudi natančnejši pogoji.

Književnost in umetnost.

Mazzini. Dolžnosti človeka.
(Prevedel dr. Alojz Gradnik.)

Mazzinija smo poznali doslej skoro samo po imenu. To je prvi njegov spis preveden v slovenski jezik, obenem najznamenitejše delo, kar jih je izšlo izpod njegovega neobičajno plodovitega peresa. Poglavja knjige so: O dolžnostih človeka — Bog Zakon — Dolžnosti do človeštva — Dolžnosti do domovine — Dolžnosti do družine — Dolžnosti do samega sebe — Svoboda — Vzgoja — Udruženje in napredek — Ekonomsko vprašanje — Zaključek. Knjiga je sinteza njegovega nauka in njegove borbe proti vsemu, kar nasprotuje načelom morale, pravice in resnice. Bog kot načelo, narodi kot orodje, udruženje kot sredstvo, dolžnost kot pravilo, človeštvo kot cilj. Katekizem je ta knjiga — potreben vsakemu izobražencu kakor priprostemu delavcu, neizčrpen vir misli in naukov za vsakega javnega delavca, politika, žurnalista. Ta knjiga je dala zasnovu za »Zvezo narodov« Wilsonu. Zato so mu bila ob sprejemu v Rim l. 1919. poklonjena vsa Mazzinijeva dela. Med Slovenci je bil prvi dr. Bogumil Vošnjak, ki je pisal o Mazziniju v seriji člankov: »Problem jugoslovenskega naroda«, objavljenih v »Jugoslovenski Reči« (Njujork) l. 1918. Njemu je tudi posvečen prevod te knjige. Knjigo je izdala knjigarna Ig. Kleinmayr in Bamberg v Ljubljani. Stane 24 dinarjev.

Listnica Kmetško-delavske zveze in Političnega društva »Edinosti« v Gorici.

1. J. P., Sp. Idrija, Karnica: Vaše pismo, v katerem nas prosite pomoči zase, za A. T. in I. M. je tajništvo prejelo. Pisali bomo pristojnemu uradu, da Vas sprejme znova na delo; drugače bomo poizkusili doseči za vse tri odpravnino. Opozarjamo Vas pa, da bo naše posredovanje le težko uspešno, ker nimate pravice ne do enega, ne do drugega.

2. I. B., Tolmin: Za K. T. bo tajništvo posredovalo.

3. H. P., Bukovo: Vaše pismo smo prejeli; sporočite nam številko pokojninske knjižice.

4. A. K., Volče: Vašo zadevo bo tajništvo izročilo strokovnjaku, na kar Vam bo pismeno odgovorilo.

5. I. H., Livek: V Vaši zadevi ni tajništvo prejelo odgovora.

6. I. V., Banjšice: Tajništvo je prejelo obe Vaši pismi. Naprosili bomo posl. Besednjaka, da bo ob priliki posredoval glede stvari, o kateri pišete v prvem pismu; glede odškodnine bo pa posredovalo pri voj. oblastvu tajništvo.

7. B. A., Podmelec: Vaša zadeva je zamotana, zato zglasite se ob priliki v tajništvo.

8. J. M., Podmelec: Ali Vam je bila pokojnina za dobo, ki ste jo označili v pismu tudi priznana? Ko pridete po opravi v Gorico, zglasite se tudi radi pokojninske zadeve v tajništvo K. D. Z.

9. I. G., Lig: Na dan nabora niste s seboj izpričevala in prosite komisijo, da Vas prideli k gotovemu oddelku. Končno odločite o razdelitvi k oddelkom vojaško oz. krajno oblastvo; komisija samo predlaga.

10. J. I., Vrabče: a) Kdaj je prejela Orel negativni pokojninski odlok? — b) Pošljite za slučaj, da niso še pretekli 3 meseci po prejemu neg. odloka, tistino, v kateri bo dokazano, da je bil tudi Orel Lojze zakonito priznan za sina po pok. Mislei Francetu.

11. L. L., Sp. Idrija: Jerica in Viktorija Jereb naj vložita prošnjo za priznanje vzdrževalnine. Pravico do pokojnine imata v smislu zakona od 17. julija 1923. št. 1491.

12. A. F., Bovec: Ko poidete sklopit konkordat, naprosite v Tolmi-

nu strokovno naobrazeno osebo, da Vam vso zadevo pojasni. Nove cennitve pa ne morete izvršiti.

13. P. R., Vipava: V smislu dopisa finančne intendance v Vidmu ste dolžni Vi plačati lir 585,60 vinskega davka za 39,04 hl vina in sicer 1 hl à 15 lir, ker ste od celotne količine 59,04 hl plačali do sedaj samo za 20 hl davka; odpisa davka glede izvoza in pokvarjenja vina Vam financa ni hotela dovoliti, ker niste v smislu zakona teh slučajev javili finanči. O drugem sledi pisno. Pristavljamo samo, da ni mogoče prizadetim pomagati, ker je proti odloku finančne intendance vsak rekurz izključen.

14. P. V. pok. Florijana, Sv. Križ: Zglasite se ob priliki v tajništvo zaradi Vaše pokojnine.

15. Vekjet Lucija, Sempeter: Zglasite se ob priliki v tajništvo.

16. S. A., B. A., B. I., M. F., Rihemberg: Tajništvo je posredovalo v Vaši zadevi pri finančnem ministertvu. Prejeli smo odklonilni odgovor. Vložili bomo še milostno prošnjo na kralja, a imamo malo upanja, da bomo uspeli.

17. Kosmač A., Cerčno: Tudi za Vas smo posredovali pri finančnem ministertvu. Prejeli smo odklonilni odgovor. Da lahko napravimo tudi za Vas milostno prošnjo na kralja, potrebujemo notorični akt. Zato pojdite k županstvu in naprosite ga, da Vam izda notorični akt. S seboj peljite štiri pričë, ki lahko izpričajo, da ne zadene ne Vas, ne članov družine krivda, da se je to bak zasejal na Vašem vrtu. Pošljite nam ta notorični akt čimprej.

18. Šul Fr., Kal: Posredovali smo v Vaši zadevi pri finančnem ministertvu kot zgoraj. Odgovor je bil odklonilen. Poizkusili bomo še z milostno prošnjo na kralja.

TAJNIŠTVO.

Županstvo Šmartno - Rojsko.

N. o 1708/25 prot.

Poslano.*

V smislu sklepa občinskega odbora z dne 23. 9. 1925., se pozivljata gg. dopisnika člankov, priobčenih pod »Rojsko« v »Goriški Strazi« dne 5. 9. t. l. št. 71, in 12. 9. t. l. št. 73, naj se predstavita, ne da se skrivata za hrbet gosp. urednika, da bomo vedeli, s kom imamo posla ter da jim damo primeren odgovor, sicer ju bomo imenovali strahopetca, neznačajneža in obrekovalca tukajšnje občinske uprave, ki ne zaslužita, da bi ju štel med člane te občine.

Županstvo Šmartno - Rojsko
dne 23. septembra 1925.

Občinski odbor:

Franc Obljubek, župan
Josip Stekar, podžupan
Jožef Vuga, podžupan
Anton Skolaris, podž.

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo samo v toliko, kolikor zahteva zakon.

»Ljudska posojilnica« — Prvačina
vabi svoje člane na
redni občni zbor

ki se bo vršil dne 18. oktobra 1925. ob 3. uri popoldne v župnišču s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrditev rač. sklepa za l. 1924.
4. Volitev nadzorstva.
5. Slučajnosti.

V slučaju nezadostne vdeležbe se bo vršil občni zbor pol ure pozneje, z istim dnevnim redom in v istih prostorih in bo sklepal veljavno ne oziraje se na število navzočih članov.
NAČELSTVO.

PRI UPRAVI »Goriške Straže« je na prodaj časopisni papir.

Prostori za gostilno se oddajo v najem. Naslov pri upravi lista.

Glasovirje, harmonije in orkestrone popravlja in uglašuje An-drej Pečar, via del Corno 17. II.

ZOBOZDRAVNIK

Dr. L. MERMOLJA

špécialist za ustne in zobne bolezni, ordinira

v GORICI na Travniku 5/II.

od 9. do 12. in od 3. do 5.

Pozor! — Edina slovenska trgovina v Gorici v Raštelu pod oboki št. 37. z mrtvaškimi predmeti. Velika zaloga vsakovrstnih rakev, vencev, voščenih sveč, cvetic za cerkve, novomašnike, sv. obhajilo, birmance, neveste itd. Skladišče v prvem nadstropju. — Cene brez konkurence, postrežba točna. — Poskusite in prepričajte se! — Priporoča se slavnemu občinstvu Terezija Paviš.

Röntgenologični zavod

za zdravljenje in diagnostiko

primarija Dr. A. DE FIORI

9 GORICI, CORSO VITT. EM. III. št. 14

SPREJEMA OD 9 - 12 IN Z - 4

Krasno zaokroženo posestvo v bližini Maribora, povsem južno ležeče, z 22½ oralov zemlje, obstoječe iz: 1/3 vinogradov z izbranimi vini, 1/4 sadonosnikov, ostalo njive, gozd in travniki z gosposko hišico, vselitve mogoča takoj in z viničarskimi stanovanji, hlevi itd. se prodaja pod ugodnimi pogoji event. tudi z letošnjim vinskim pridelkom vred. — Vprašati Oglasni zavod Kovačič, Maribor, Slomškov trg 16.

Dr. Rosato - Idrija

zdravnik - kirurg in zdravnik za porode, bivši asistent glavne bolnice Regina Elena v Trstu.

Ordinira: od 11-12 — od 2-3

vsako sredo od 9 - 11 ure v Spodnji Idriji.

Dame pozor! Naznanjam, da sem uredil in otvoril - -

MODEREN DAMSKI SALON

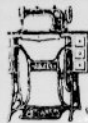
Izvršujem moderno striženje las, à la garçon' (Bubikopf), marscel odulacije, pranje las na shampoing, barvanje in manicule.

Postrežba točna in čedna. (X) Poseben vhod.

Za obilen obisk se priporoča

LUDOVIK ZOTTER BRIVEC IN VLASULJAR

GORICA — Piazza della Vittoria št. 17 - (Travnik) — GORICA

„Mundlos“ šivalni stroji
„Göricke“ dvokolesa, motorini „Fiam“
belgijske puške se vdobe le pri
Josipu Kerševaniju - Gorica

Piazza Cavour št. 9
Mehanična delavnica, Piazza Cavour št. 5.

Ljubljanska posojilnica

r. z. z o. z. v LJUBLJANI

Mestni trg št. 6.

Hranilne vloge na knjižnice in tekoči račun
obrestuje najugodnejše

Posojila daje proti popolni varnosti na vknjižbe in dobremu poroštvu.

Kdor hoče biti postrežen z dobrim blagom, uaj običe novo trgovino na TRAVNIKU št. 17.

Došlo je ravnokar jesensko in zimsko blago za moške obleke iz najboljših čeških in domačih tovarn po najnižjih cenah. — Trgovina združena s prvovrstno krojačnico in konfekcijskim blagom.

BRATA ZOTTER v Gorici

Travnik - Piazza della Vittoria 17 - tik kavarne „Evropa“